

Natuurtoets wijzigingslocaties in bestemmingsplan Burgum

Inleiding

Binnen het bestemmingsplan Burgum 2016 wordt het mogelijk om de Ridder Huissen van Kattendijkeweg en de Oude Commissieweg te transformeren van een weg voor doorgaand verkeer naar een weg voor lokaal verkeer (project KIK Burgum).

Op een 3-tal locaties langs dit traject is het bovendien mogelijk om nieuwe gebouwen op te richten. Op deze locaties worden bomen en struiken gekapt en op één locatie wordt een gebouw gesloopt. De gevolgen voor de aanwezige flora en fauna worden hier getoetst aan de wettelijke voorschriften in de Natuurbeschermingswet, de Flora en faunawet en het in ontwikkeling zijnde Natuurnetwerk (ook wel EHS genoemd). Bij de toetsing is gebruik gemaakt van het Ecologisch Ontwikkelingsplan van Tytsjerksteradiel, waarvan de inventarisatie van de beschermde soorten eind 2014 is geactualiseerd en is gebruik gemaakt van onderzoeken, die in het kader van de Centrale As zijn verricht. Alle bomen die gekapt worden en het te slopen gebouw zijn van de buitenkant onderzocht op holtes en openingen. Reden hiervoor was om na te gaan of die als verblijfplaatsen door vleermuizen gebruikt kunnen worden.

Natuurbeschermingswet 1998

Deze wet regelt de bescherming van de Natura 2000 gebieden in Nederland. De Alde Feanen (ca. 5 km van het planbied) en de Grutte Wielen (ca. 6 km van het plangebied) zijn zulke gebieden. De aangewezen habitats en soorten in deze gebieden mogen geen schade ondervinden van de boogde plannen. De meeste aangewezen soorten zijn gebonden aan de biotopen binnen het Natura 2000-gebied. De grote afstand tussen deze gebieden en het plangebied en het ontbreken van geschikte biotopen in het plangebied sluiten schade aan bijna alle voor deze gebieden aangewezen soorten (doelsoorten) door de beoogde plannen uit. Alleen Meervleermuizen, die een verblijfplaats in Burgum hebben (deze ligt buiten het plangebied), vliegen mogelijk door het plangebied. In het plangebied vormt laanbeplanting en de houtwalbeplanting langs de RH van Kattendijkeweg een geschikte vliegroute voor (Meer-)vleermuizen. Dit geldt ook voor de Oude Commissieweg, een eikenlaan langs het Trambaanbos aan de oostzijde van deze weg.

Natuurnetwerk

Het natuurnetwerk verbindt de Natura 2000 gebieden met elkaar. Dit netwerk is in ontwikkeling. Zo worden langs het Prinses Margrietkanaal natuuroevers ingericht voor de Noordse woelmuis, waarbij Otter, Waterspitsmuis, Ringslang en Meervleermuis “meeliften” (EHS status update, mei 2015). De aan het water gebonden biotopen van de Noordse woelmuis, Otter, Waterspitsmuis en Ringslang zijn in het plangebied afwezig. Het natuurnetwerk zelf ligt buiten het plangebied. De Meervleermuis komt in deze toetsing uitgebreid aan de orde (zie verder).

Flora- en faunawet

Hieronder worden de ruimtelijke veranderingen in het plangebied en de gevolgen voor de aanwezige flora en fauna beschreven met speciale aandacht voor de Meervleermuis.

Planlocatie 1: de kruising van de Tjibbe Geartsstrjitte en de R.H. van Kattendijkeweg

Aan de oostzijde van deze kruising wordt het in het bestemmingsplan mogelijk gemaakt om de bestaande bebouwing te slopen en te vervangen door nieuwbouw en uitbreiding van de parkeergelegenheid (zie kaartfragment).

Op deze locatie worden 14 bomen gekapt, waarvan er 7 deel uitmaken van de bomenstructuur langs de R.H. van Kattendijkeweg. Het gaat om 2 beuken, 3 platanen en 9 eiken met een stamdoorsnede tussen de 25 en 60 cm en hoogte variërend van 8 tot 18 m (zie luchtfoto met aanduidingen).

Zichtbaar op de luchtfoto zijn ook de bomen, die binnen het plan gehandhaafd worden, zoals de bomenstructuur langs de R.H. van Kattendijkeweg, die door de kap wordt onderbroken, maar door aanplant van bomen aan de westzijde van de weg wordt hersteld. De 7 bomen, die voor de herinrichting van het parkeerterrein ten oosten van de Noordersingel worden gekapt, liggen buiten de laanbeplanting langs de R.H. van Kattendijkeweg..

De bomen staan in een onderbeplanting van bodembedekkende heesters of gazon. Het te slopen gebouw (voormalige ABN-bank) heeft nu een kantoorfunctie.

Ecologische beoordeling

Planten

Het plangebied is openbare groenvoorziening of tuin, waarin (on)kruiden verwijderd worden. Er zijn geen beschermde planten gevonden.

Ongewervelden

De beschermde insecten (vlinders, libellen e.d.) stellen specifieke eisen aan de flora en de aanwezigheid van open water. Aan deze specifieke eisen wordt niet voldaan.

Vissen

Door het ontbreken van open water zijn er geen vissen aanwezig.

Amfibieën en reptielen

Algemeen voorkomende amfibieën zoals padden zijn mogelijk aanwezig, maar er geldt voor deze categorie een vrijstelling binnen de Flora- en faunawet in geval van ruimtelijke ingrepen, mits er geen dieren opzettelijk gedood worden (zorgplicht). Voor reptielen is het biotoop niet geschikt.

Broedvogels

De te kappen bomen hebben geen holten of loszittende schors, die door vogels of vleermuizen als (tijdelijke) verblijfplaats benut kunnen worden. Tijdelijke nesten in de boomkronen van soorten als houtduif, ekster en kleine zangvogels zijn natuurlijk wel mogelijk en bovendien zijn er ook nesten mogelijk in de hogere struiken onder de bomen, waardoor het kappen van de bomen en rooien van de struiken alleen buiten de broedtijd mag plaatsvinden.

Jaarrond beschermde nesten

Er zijn in de bomen geen jaarrond beschermde nesten (zoals van buizerd of uil) en ook aan het te slopen gebouw geen jaarrond beschermde nesten (zoals van de huismus of de gierzwaluw) aangetroffen.

Vleermuizen

Zowel de verblijfplaatsen als de vliegroutes en de foerageergebieden van vleermuizen worden door de flora- en faunawet beschermd.

Verblijfplaatsen vleermuizen

Het is bekend, dat er kolonies van verschillende soorten vleermuizen (waaronder de Meervleermuis) in Burgum aanwezig zijn. Het te slopen kantoorgebouw biedt geen mogelijkheden voor verblijfplaatsen van vleermuizen, zoals kraam -, zomer - , paar - en winterverblijfplaatsen. De muren en het platte dak hebben geen openingen. De te kappen bomen hebben geen holtes of loszittende schors, die door vleermuizen als (tijdelijke) verblijfplaats benut kunnen worden.

Vliegroutes vleermuizen

De aaneensluitende boomkronen langs de west- en oostzijde van de R.H. van Kattendijkeweg bieden de vleermuizen een veilige vliegroute dwars door Burgum. Ook langs vele andere straten in Burgum staan bomen. De aanwezigheid van de vleermuis kolonies en het gegeven dat langs vele straten in Burgum bomen staan onderbouwen de volgende conclusie: door het uitvoeren van kapwerkzaamheden is het niet de verwachting dat er vliegroutes verloren gaan. Immers, in de directe omgeving van de te kappen bomen zijn voldoende alternatieve geleidende structuren aanwezig. De vleermuizen kunnen daarom te allen tijde een alternatieve route vinden.

Foerageergebieden vleermuizen

De vele bomen bieden tevens ruime foerageermogelijkheden, zodat er geen negatieve effecten zijn te verwachten op de foerageerfunctie van het gebied..

Overige soorten zoogdieren

Algemeen voorkomende soorten, zoals muizen, egels en mollen kunnen aanwezig zijn, maar er geldt voor ruimtelijke veranderingen een vrijstelling binnen de Flora- en faunawet, mits er geen dieren opzettelijk gedood worden (zorgplicht).

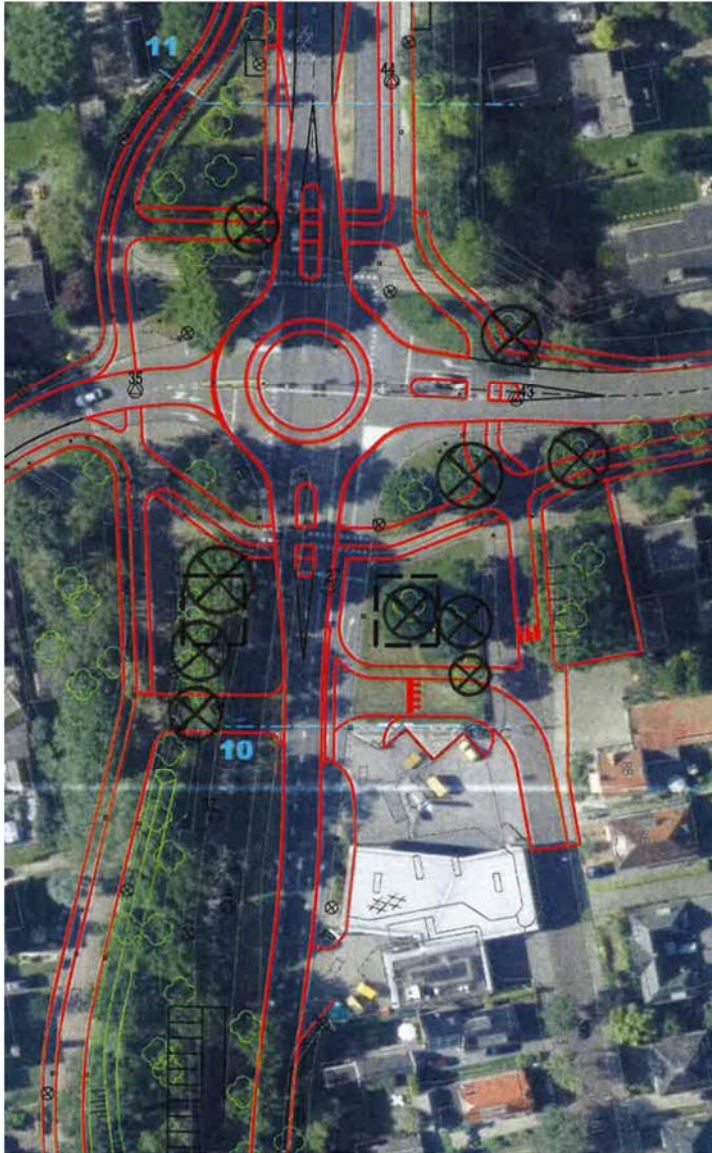
Planlocatie 2: de kruising van de Burg. Lohmanlaan en Dr. B. Hornstrasingel en de R.H. van Kattendijkeweg

Op deze locatie komen 2 appartementengebouwen tussen de (nieuwe) rotonde en de aansluitingen van de Frisiasingel en Noordersingel op de R.H. van Kattendijkeweg. Tegenover het bestaande benzinstation wordt een parkeerplaats aangelegd.

Deze ingreep leidt tot de kap van 10 bomen: 1 linde met een doorsnede van 60 cm, 1 beuk, 1 es, 1 els, 1 Japanse kers en 5 eiken van ca. 50 cm doorsnede. Vier van de bomen staan in gazon, 3 bomen staan in de struiken. De historisch en ecologisch waardevolle houtwal (aarden wal met oude eiken en gemengde onderbeplanting) langs de Frisiasingel wordt niet aangetast, omdat deze ten zuiden van de parkeerplaats ophoudt.

- Te kappen bomen
- Te kappen bos
- Te herplanten boom

Ecologische beoordeling

Planten

Het plangebied is openbare groenvoorziening of tuin, waarin (on)kruiden verwijderd worden. Er zijn geen beschermde planten gevonden.

Ongewervelden

De beschermde insecten (vlinders, libellen e.d.) stellen specifieke eisen aan de flora en de aanwezigheid van open water. Aan deze specifieke eisen wordt niet voldaan.

Vissen

Door het ontbreken van water zijn er geen vissen aanwezig.

Amfibieën en reptielen

In het plangebied komen mogelijk licht beschermde amfibieën voor. Voor licht beschermde soorten geldt bij projecten in het kader van ruimtelijke ontwikkeling een vrijstellingsregeling ten aanzien van enkele verbodsbepalingen van de Flora- en faunawet. Behalve de Zorgplicht zijn ten aanzien van deze soorten geen overige maatregelen voorgeschreven om negatieve effecten te beperken. Om deze reden

veroorzaken de ingrepen geen conflict met de Flora- en faunawet ten aanzien van licht beschermde amfibieënsoorten, mits er geen dieren opzettelijk gedood worden (zorgplicht).

Voor reptielen is de biotoop niet geschikt.

Broedvogels.

Tijdelijke nesten in de boomkronen zijn natuurlijk wel mogelijk, waardoor het kappen van de bomen alleen buiten de broedtijd mag plaatsvinden.

Jaarrond beschermde nesten

Er zijn in de bomen geen jaarrond beschermde nesten (zoals van buizerd of uil) aangetroffen.

Vleermuizen

Zowel de verblijfplaatsen als de vliegroutes en de foerageergebieden van vleermuizen worden door de flora- en faunawet beschermd.

Verblijfplaatsen vleermuizen

Het is bekend dat er kolonies van verschillende soorten vleermuizen (waaronder de Meervleermuis) in Burgum aanwezig zijn. De te kappen bomen hebben geen holtes of loszittende schors, die door vleermuizen als (tijdelijke) verblijfplaats benut kunnen worden.

Vliegroutes vleermuizen

Er worden geen vliegroutes van vleermuizen onderbroken, omdat de onderbreking aan de westzijde beperkt blijft tot 4 bomen, die omgeven worden door te behouden bomen (zie luchtfotofragment). Dit geldt ook voor de 6 bomen aan de oostkant, die deel uitmaken van de aansluiting van de beukenrijen langs de Dr. B. Hornstrasingel met de bomenstructuur langs de R.H. van Kattendijkeweg en Oude Commissieweg.

Foerageergebieden vleermuizen

De vele bomen bieden tevens ruime foerageermogelijkheden, zodat er geen negatieve effecten zijn te verwachten op de foerageerfunctie van het gebied..

Overige soorten zoogdieren

Algemeen voorkomende soorten kunnen aanwezig zijn, zoals muizen, egels of mollen. Voor licht beschermde soorten geldt bij projecten in het kader van ruimtelijke ontwikkeling een vrijstellingsregeling ten aanzien van enkele verbodsbepalingen van de Flora- en faunawet. Behalve de Zorgplicht zijn ten aanzien van deze soorten geen overige maatregelen voorgeschreven om negatieve effecten te beperken. Om deze reden veroorzaken de ingrepen geen conflict met de Flora- en faunawet ten aanzien van licht beschermde zoogdiersoorten, mits er geen dieren opzettelijk gedood worden (zorgplicht).

Planlocatie 3: het Trambaanbos

Het bos ligt tussen de Oude Commisieweg en het huidige fietspad in het verlengde van de Trambaan. Langs de rand van het bos langs de Oude Commisieweg ligt een geluidswal van ca. 2,5 m hoogte. Aan het eind van de Trambaan komt een (doodlopend) zijstraatje (aan de linkerkant van het kaartje) en een boogvormig appartementengebouw. Tussen dit gebouw en de Oude Commisieweg wordt bos gekapt, zodat het gebouw vanaf de weg goed zichtbaar is. Ook de geluidswal wordt hier verwijderd. Het fietspad, dat nu aansluit op de woonstraat Trambaan wordt afgebogen naar de Oude Commissieweg en loopt dan parallel aan deze weg naar de kruising van de Oude commissieweg met de Dr. B. Hornstrasingel. In het bos worden enkele paadjes aangelegd (nu is er geen enkel pad) en er komt een ovesteekplaats naar de Hannelswei.

N.B. De benaming "Parkzone Tuskendyken" op het kaartje betekent niet, dat het bos veranderd wordt. Het bos wordt toegankelijk gemaakt met paadjes en het open gedeelte voor het nieuwe appartementengebouw wordt met gras ingezaaid, waarin verspreid zo mogelijk enige bomen worden gehandhaafd.

Ecologische beoordeling

Planten

Het bos bestaat voornamelijk uit eiken, de meesten met een doorsnede van niet meer dan 40 – 50 cm. De bomen hebben kleine kronen; waarschijnlijk een gevolg van een te dichte stand door laat dunnen. Onder de bomen is een dichte begroeiing van bramen. Aan de randen staat berk, lijsterbes en meidoorn. Het plangebied (bos) is een openbare groenvoorziening, die extensief wordt onderhouden. Er zijn geen beschermde planten gevonden.

Ongewervelden

De beschermde insecten (vlinders, libellen e.d.) stellen specifieke eisen aan de flora en de aanwezigheid van open water. Aan deze specifieke eisen wordt niet voldaan.

Vissen

Door het ontbreken van water zijn er geen vissen aanwezig.

Amfibieën en reptielen

In het plangebied komen mogelijk licht beschermde amfibieën voor. Voor licht beschermde soorten geldt bij projecten in het kader van ruimtelijke ontwikkeling een vrijstellingsregeling ten aanzien van enkele verbodsbepalingen van de Flora- en faunawet. Behalve de Zorgplicht zijn ten aanzien van deze soorten geen overige maatregelen voorgeschreven om negatieve effecten te beperken. Om deze reden veroorzaken de ingrepen geen conflict met de Flora- en faunawet ten aanzien van licht beschermde soorten amfibieën, mits er geen dieren opzettelijk gedood worden (zorgplicht).

Broedvogels

In het bos broeden diverse soorten kleine zangvogels, zoals Winterkoning, Tjiftjaf, Merel, Zanglijster, e.d. waardoor het kappen van bomen buiten de broedtijd moet plaatsvinden.

Jaarrond beschermde nesten

In het bos hangen nestkasten met een invliegopening van ca. 10 cm, die gebruikt worden door Kauwen (klein soort kraaien), maar mogelijk bedoeld zijn voor uilen. De kasten hangen direct naast het gedeelte waar bomen gekapt moeten worden. Om verstoring te voorkomen kunnen de kasten verplaatst worden naar rustiger plekken. Er zijn geen jaarrond beschermde nesten (zoals van buizerd of uil) aangetroffen.

Vleermuizen

Zowel de verblijfplaatsen als de vliegroutes en de foerageergebieden van vleermuizen worden door de flora- en faunawet beschermd.

Verblijfplaatsen vleermuizen

In het gedeelte van het bos, waar bomen gekapt moeten worden zijn geen holtes in de meest vrij dunne bomen te verwachten. De dikke bomen zijn geïnspecteerd, maar er zijn geen holtes of loszittende schors aangetroffen. Er zijn in het te kappen deel van het bos dus geen verblijfplaatsen voor vleermuizen, maar deze zijn waarschijnlijk wel in de woningen ten oosten van het bos aanwezig.

Vliegroutes vleermuizen

De bomen langs het fietspad aan de oostkant van het bos vormen in potentie een goede vliegroute voor vleermuizen en dat geldt ook voor de laanbomen langs de Oude Commissieweg en de Elingsloane aan de oostkant. In deze bomen zijn geen holtes of losse schors gezien. Er zullen ter plaatse van uitritten enkele bomen verwijderd worden. De daardoor ontstane onderbrekingen zijn klein van omvang en zullen de vliegroute niet onderbreken.

Foerageergebied vleermuizen

Voor de bosranden bieden goede foerageermogelijkheden. Door de nieuwe inrichting neemt de lengte aan bosrand toe. Bij de nieuwbouw moet voorkomen worden, dat de verlichting ook het bos beschijnt omdat dit voor sommige soorten vleermuizen (zoals de Meervleermuis) een verstoring betekent.

Overige soorten zoogdieren

Ook voor kleine licht beschermde zoogdieren, zoals muizen, egels, mollen biedt het bos verblijfplaatsen. Voor licht beschermde soorten geldt bij projecten in het kader van ruimtelijke ontwikkeling een vrijstellingsregeling ten aanzien van enkele verbodsbepalingen van de Flora- en faunawet. Behalve de Zorgplicht zijn ten aanzien van deze soorten geen overige maatregelen voorgeschreven om negatieve effecten te beperken. Om deze reden veroorzaken de ingrepen geen conflict met de Flora- en faunawet ten aanzien van licht beschermde zoogdiersoorten, mits er geen dieren opzettelijk gedood worden (zorgplicht).

Conclusies ecologische beoordelingen

De beoogde wijzigingslocaties van het bestemmingsplan, waar nieuwbouw wordt mogelijk gemaakt, leveren geen conflicten met de Natuurbeschermingswet 1998 op. De Meervleermuis is de enige doelsoort, die mogelijk gebruik maakt van het plangebied. Uit het veldonderzoek blijkt, dat de verblijfplaatsen, vliegroutes of foerageergebieden van deze soort behouden blijven. Bij de nieuwbouwlocatie in het Trambaanbosje moet voorkomen worden, dat de verlichting in het omliggende bos schijnt.

De Ecologische hoofdstructuur, die langs het Prinses Margrietkanaal wordt aangelegd is ook voor de Meervleermuis bedoeld, zodat hiervoor dezelfde conclusie geldt.

In de Flora en faunawet worden alle soorten vleermuizen zwaar beschermd. De conclusie t.a.v. de Meervleermuis geldt ook voor de andere soorten vleermuizen. Vogels en hun nesten worden tijdens hun broedtijd beschermd. Het kappen van bomen struiken buiten de broedtijd (die per vogelsoort kan verschillen) is daarom de beste manier om conflicten te vermijden. Ook kan voor de broedtijd gekapt worden om het maken van nesten te voorkomen, waarbij alle takken van de locaties worden afgevoerd. Jaarrond beschermde nesten zijn in het plangebied niet aangetroffen.

Natuurtoets wijzigingslocaties bestemmingsplan Burgum 2016

Verantwoording

Opdrachtgever:

Gemeente Tytsjerksteradiel, afdeling Romte
Postbus 3, 9250 AA Burgum

Auteur:

F. Kwant,
Beleidsmedewerker groen, natuur en landschap,
Gemeente Tytsjerksteradiel

Adviseur:

E. van de Heijden
Ecologisch adviseur
Altenburg en Wymenga ecologisch onderzoek BV

Het literatuuronderzoek, het veldwerk en de tekst zijn van de hand van de auteur. De adviseur heeft de tekst gecontroleerd op volledigheid in zake de natuurwetgeving.

Datum: 5 september 2016